KANNANOTTO 5.11.2025 - VIHDIN NUORISOVALTUUSTO

Luonnos Vihdin kuntastrategiaksi vuosille 2026-2033

Kunnan merkittävimmäksi tehtäväksi elinvoimaisuuden edistämisen ja kaavoituksen saralle on noussut etenkin nuorten käyttämien palveluiden tai kunnan muiden toimintojen ylläpitäminen (kunnan talousarviosta noin 70% ja investoinneista riippuen jopa enemmän). Sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen jälkeen suuri määrä kunnan henkilöstöstä, tehtävistä ja tuloista siirtyi kunnan toiminnan alaisuudesta uudelle hallinnontasolle, hyvinvointialueille. Edellä mainitut nuorten käyttämät palvelut kattavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen koulutuksen, jotka ovat myös kunnan nykyisistä palvelukeskuksista heittämällä suurin. Mukaan kuuluvat myös nuorisopalvelut, moni liikuntapaikka sekä -mahdollisuuksia, nuorisoavustukset, kirjastot ja nuorille suunnatut tapahtumat.

Strategialuonnoksessa esiintyi sana lapset viisi kertaa, nuori kerran, koulu ei kertaakaan ja päiväkoti kerran. ***Tärkein kysymys kuuluukin:*** Miten todella nuoret näkyvät seuraavan kahdeksan vuoden ajalle kaavaillussa kuntastrategiassa? Nuorisovaltuuston on huolestunut, että nuoret on nostettu strategiassa ainoastaan kerran suorasti esille ja asiayhteys on työnteko. Kaikkeen ei talousarvioissa, suunnitelmissa tai muissa ohjelmissa voi panostaa, näin ainakin osa väittää. Mutta, kun puhutaan koko kunnan toiminnan yhdestä korkeimmista ohjaavasta asiakirjasta ja vielä sellaisesta, joka on suunniteltu pidemmälle ajanjaksolle, kuin kunnassa on totuttu, tulee jokaiseen kunnan palveluun ja toimintoon olla selkeästi linjattu ylätason strategiset tavoitteet. Vihdin nuorisovaltuusto kaipaa tavoitteita. Tavoitteita siitä, miltä vihtiläisten lasten elämä näyttää viimeistään kahdeksan vuoden päästä ja tavoitteita siitä, miltä nuorten aikuisten elämä näyttää viimeistään kahdeksan vuoden päästä. Vihdin lapsimyönteinen kunta -tunnustus on alkanut paljastua ei niinkään merkittäväksi saavutukseksi ja edistämiskohteeksi, vai onko sitten tunnustuksen hakemisen jälkeen unohtunut mihin on ryhdytty. Voi myös olla, että katsetta on haluttu suunnata johonkin muualle, sillä Espoon kaupunki julistautui lasten ja nuorten pääkaupungiksi ja kilpailu tähän aihepiiriin kuntajoukkoon kuulumisesta on kovaa.

Mikä tulee varmasti olemaan Vihdin kunnan suurin muutos seuraavan vuosikymmenen aikana? ***Nuorten määrän romahtaminen***, jos mitään ei tehdä. Ikäluokkien puolittuminen nykyisistä toisen asteen viimeisen vuoden opiskelijoiden eli 2007 syntyneiden 400 hengen ikäluokasta alkavat näkyä jo nyt. Muutokset sivistyspalveluissa ovat vääjäämättömät, mutta strategiset kirjaukset, tavoitteet ja ohjaukset sivistyspalveluiden tulevaisuuden eteen ovat tainneet kadota jonnekkin kauas, eikä niitä nähdä edes esityksen visio-sivun kiikareiden avulla. Puhumattakaan kirjauksista koulujen välisten laatuerojen tasaamiseksi, pätevän henkilöstön saamiseksi ja oppimistulosten parantamiseksi.

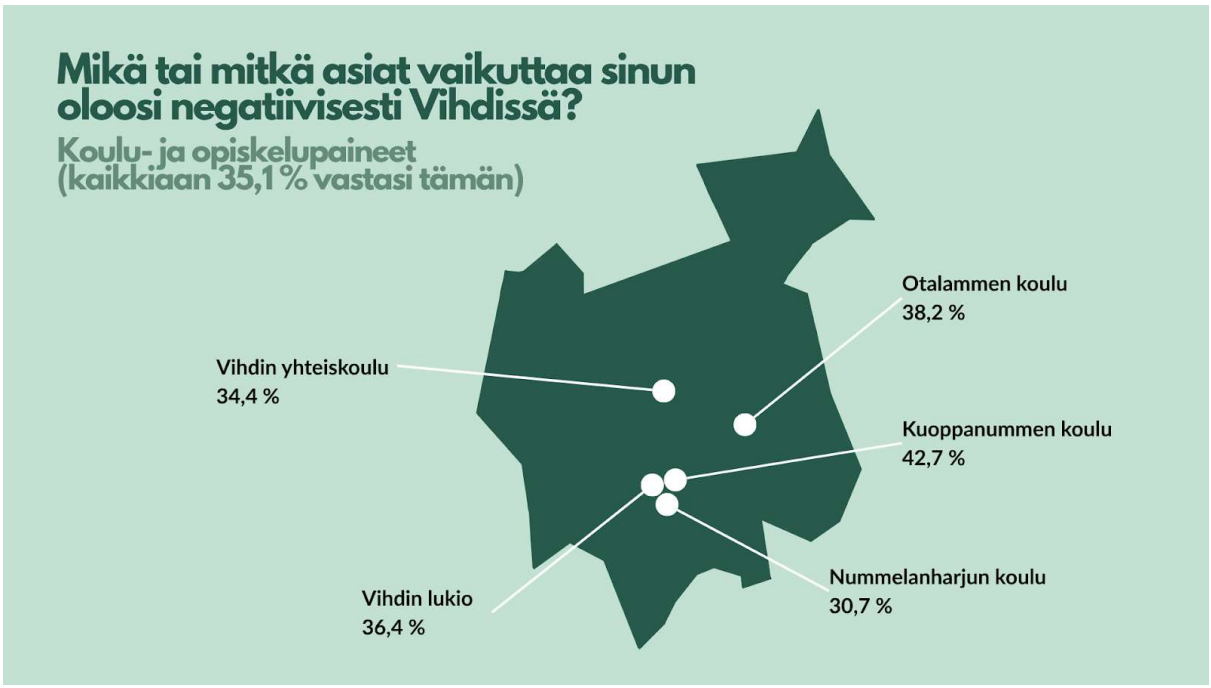

Yksi nosto Vihti nuorten silmin 2025 -kyselystä on koulu- ja opiskelupaineet.

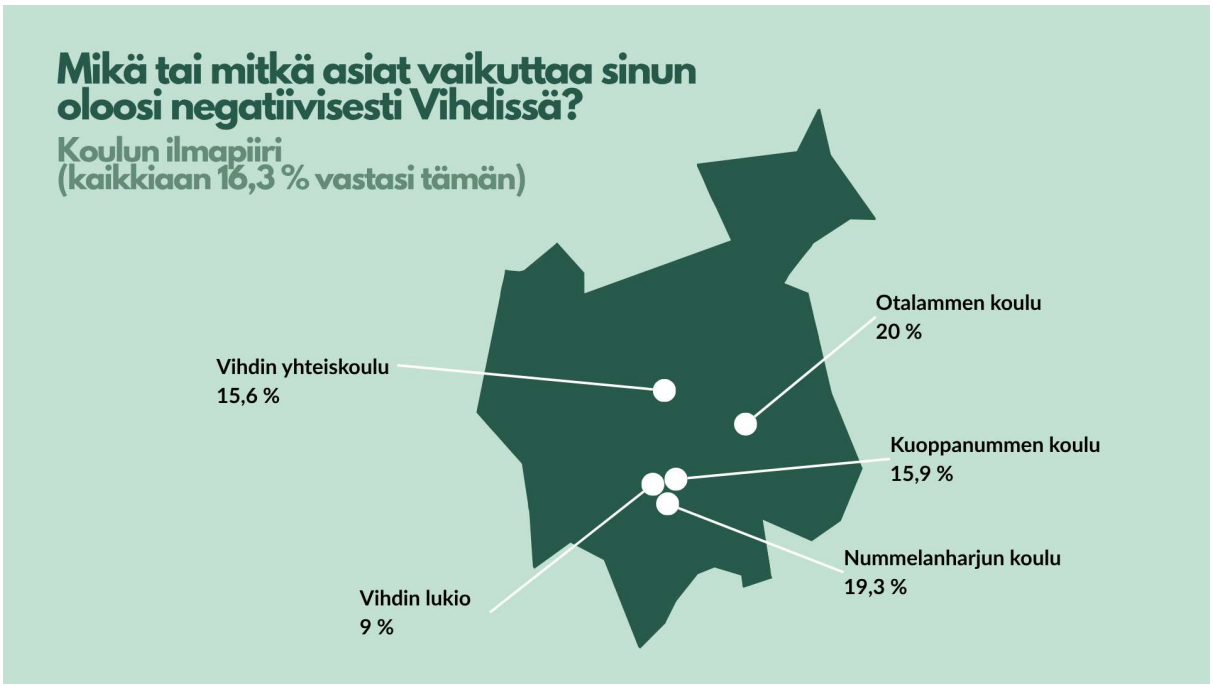

Toinen nosto panostuskohteeksi on Vihti nuorten silmin 2025 -kyselyn nostettu koulun ilmapiiri.

Jos strategiaa haluttaisi nuorisomyönteisemmäksi tulisi tuoda vahvemmin esille jo edellä mainittua koulutusta ja koulutuksen kehittämisen painopisteet tulevalla strategiakaudella. Myös panostuksia tulisi kohdentaa Vihti nuorten silmin -kyselyissä nostettuihin nuorten arkisiin asioihin kuten mieleterveyspalvelut, nuorisotyön kehittäminen, kulttuuriin panostaminen ja uusiin nuorten vapaa-ajanviettopaikkoiin satsaaminen.

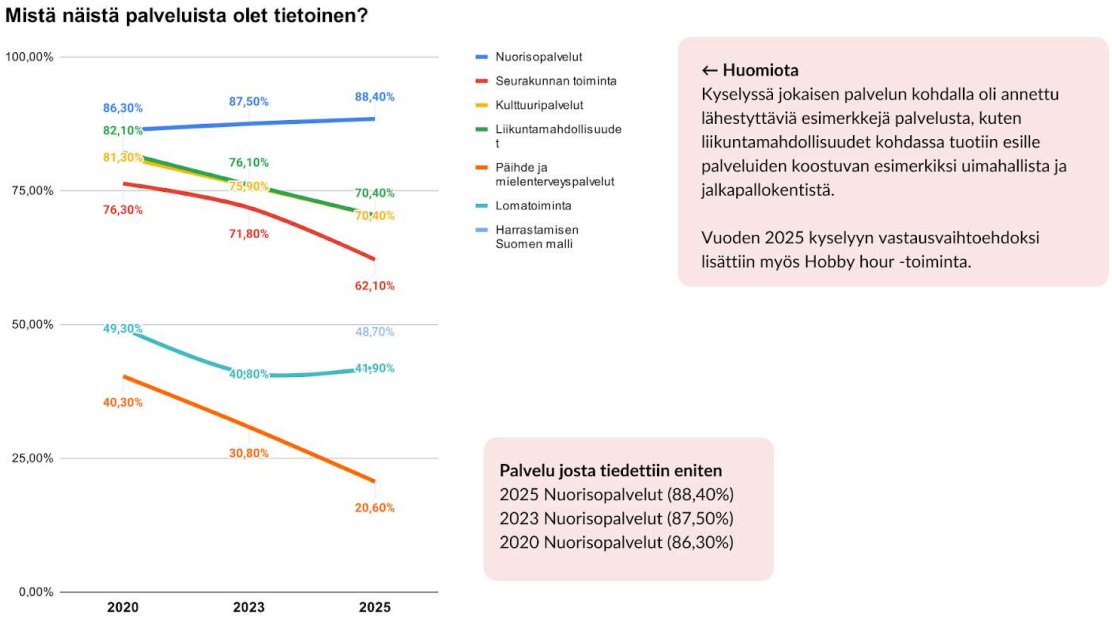

Vihti nuorten silmin -kyselyiden tuloksissa erityisen huolestuttavaa on tietoisuuden ja käyttäjämäärien lasku päihde- ja mielenterveyspalveluissa, kulttuuripalveluissa sekä liikuntamahdollisuuksissa.

Koemme Vihdissä vuosittain suuren laskun väestömäärässä, kun esimerkiksi vuonna 2024 peräti 221 nuorta 19-24 -vuotiasta muutti pois Vihdistä. Jos näistä 221 nuoresta edes puolet olisi jäänyt asumaan Vihtiin, Vihdin väestönkehitys olisi muuttunut positiiviseksi vuonna 2024. Viime vuosien väestömäärän pieneneminen on johtunut nuorten muuttamisesta pois kunnasta ja kunnan epäonnistumisesta saada uusia asukkaita pois muuttaneiden nuorten tilalle. Toisen asteen päättäneiden suuri poismuutto Vihdistä selittyy jatko-opinnoilla ja työmahdollisuuksilla. Jotta 19-24 -vuotiaista nuorista mahdollisimman moni saadaan pysymään tai muuttamaan, Vihdissä on panostettava etenkin seuraaviin asioihin:

- yliopistoyhteistyön kehittäminen
- yrittäjyysopintojen kehittäminen ja lisääminen etenkin toisella asteella. esimerkiksi Vihdin lukioon selkeä yrittäjyyslinja
- nopeisiin ja jouheviin liikenneyhteyksiin panostaminen
- Edullinen asuminen toisen asteen opiskelijoille ja toisen asteen päättäneille nuorille.

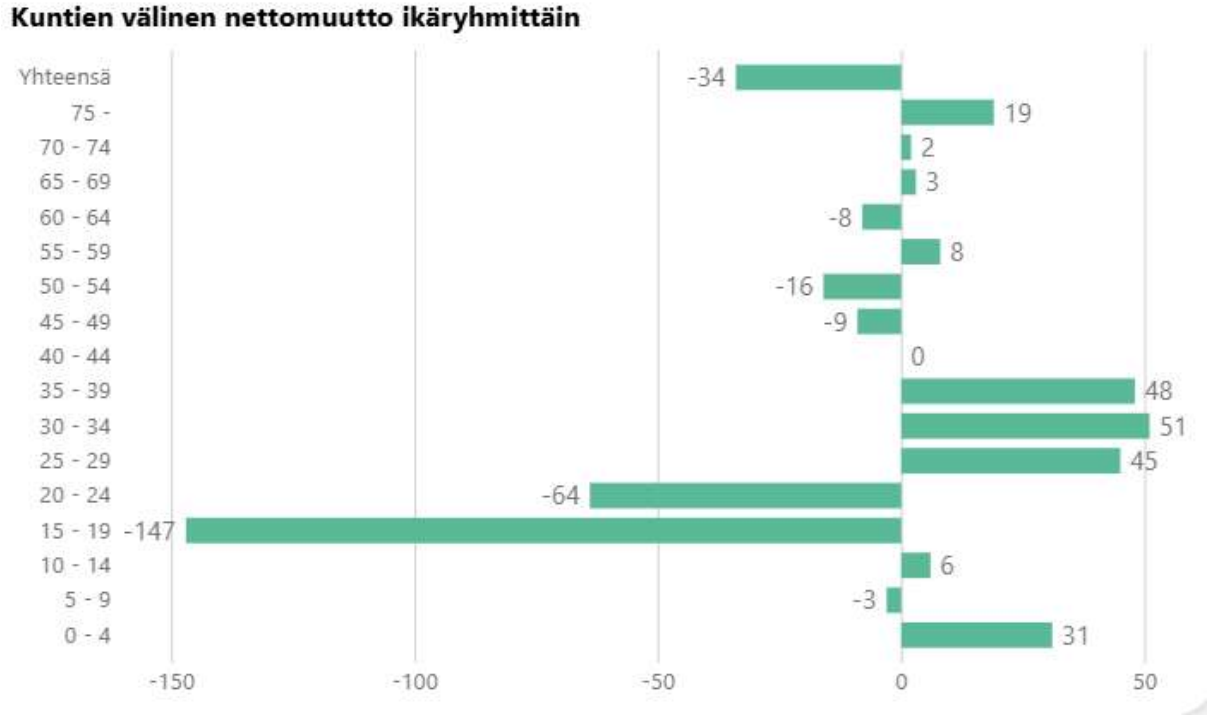

Vihdin kuntamaisema-sivustolta otettu väestönkehitystieto ikäryhmittäin vuodelta 2024.

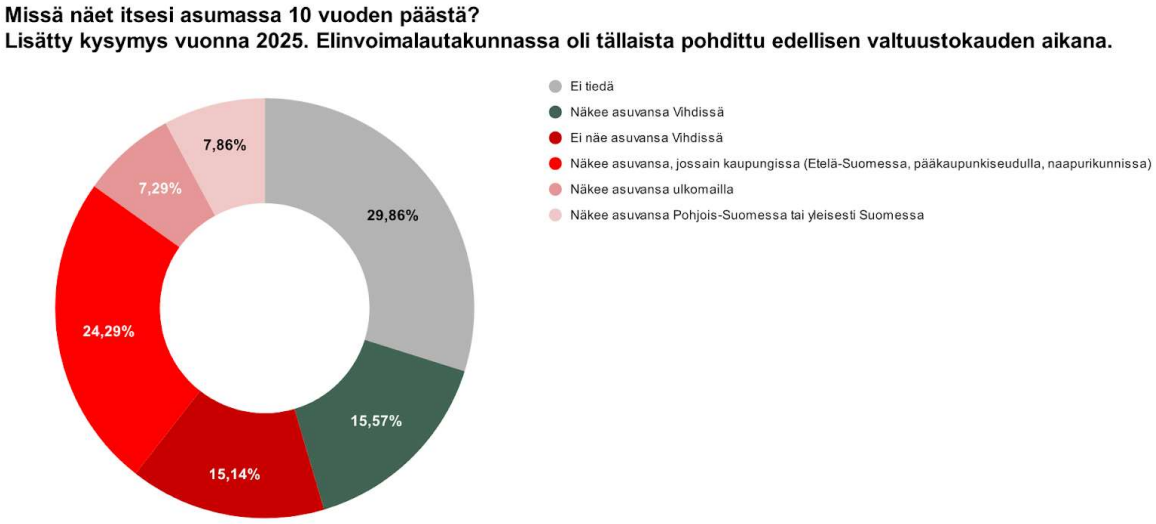

Vihti nuorten silmin 2025 -kyselystä otettu vastaus kysymykseen "missä näet itsesi asumassa 10 vuoden päästä"

Pääkaupunkiseudun kehyskunnalle, joka haluaa edes yrittää säilyttää aikuiset nuoret tai saada pääkaupunkiseudun työvoimaa on panostettava joukkoliikenteeseen. Strategialuonnoksessa joukkoliikenteen tulevaisuus on laitettu nojaamaan länsirataa vasten. Tässä on sitä rohkeutta, kiitämme siitä. Joukkoliikenteen tai muutenkin Vihdin kehittämisessä kaikki onnenlantit on siis heitetty länsirataa kohti, mutta missä on todella lähitulevaisuuden uskoa luovat ja normaaliin vihtiläiseen arkeen vaikuttavat tavoitteet, meidän sisäinen

joukkoliikenne, kun ei ole vielä lähelläkään täydellisyyttä. On hyvä nostaa esille perinteinen ***mitä jos?*** Mitä, jos kuokkaa junan eteen ei isketäkkään maahan. Junasuunnitelmat hyväksyttäessä, hyvällä tuurilla Etelä-Nummelasta pääsee hyppäämään junaan pääkaupunkiseudulla vasta strategiakauden loppupuolella – jos edes silloinkaan valitusprosessien tai muiden takaiskujen takia. Miten juna-aseman valmistumisen ja nykyhetken välillä saadaan sulava syöttöliikenne ja sisäinen joukkoliikenne varmistettua. Koska olemme Länsiradan toteutumisen suhteen lähempänä kuin koskaan, nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että strategia voidaan hyväksyä vasta sitten kun Länsiradan toteutuminen on todella selvää.

Strategialuonnoksen tarinamuotoinen teksti saa aikaiseksi varmasti kaivatunkin ja lähestyttävän tavan esittää asiakirja, mutta samalla se luo ***tulkinnanvaraisuuksia ja epäselvyyttä*** siitä mitkä ovat strategiset painopisteet ja tavoitteet. Strategia ei ole paikka itsestäänselvyyksien latelemiselle. On siis turha käyttää aikaa kunnan perustoiminnan avaamisessa enempää kuin on tarve, paitsi jos tavoitteena on ainoastaan perushyvä perustoiminta. Mutta siinä tapauksessa, missä on vielä suuremmin rohkeus?

Strategialuonnoksen viittaukset eri ohjelmiin, kuten kasvuohjelmaan ja laajaan hyvinvointisuunnitelmaan karsii osittain hyvälläkin tavalla kuntastrategia-asiakirjan pituutta, mutta samalla syö strategian tarkoitusta. Todellisuudessa ainakaan Vihdin kehittämisestä ja tulevaisuuden suunnasta ei kokonaisuudessaan päätetä vuonna 2025 ja kuntastrategian hyväksymisen yhteydessä, vaan pilkkoen eri suunnitelmia hyväksyttäessä lähitulevaisuudessa tai vuosien päästä. Pilkkominen voi kuitenkin valmistaa riittävän valmisteluajan ja paremman päätöksentekoprosessin meidän kokoisessa kunnassa, ymmärrämme tämän. Osa ohjelmista, kuten osallisuusohjelma ja matkailun edistämisohjelma on päätetty jo ennen nykyistä valtuustoa ja edellisen kuntastrategian ollessa voimassa. Osallisuusohjelma täytyy tuoda uuden strategian mukaiseksi sekä laatia konkreettiset osallisuuspolut tulevan strategiakauden eri kokonaisuuksille. ***Selkeiden tavoitteiden puute*** itse strategialuonnoksessa ei ole hyvä asia, saati selkeiden tavoitteiden ripottelemista eri suunnitelmiin. Esitykseen on istutettu tavoitteita tarinan sisään. Tavoitteita Länsirantaan, hukkalämpöön ja asukaslukuun liittyen, mutta siltä jäämme jotain kaipaamaan.

Myös kannatettavia/positiivisia asioita strategialuonnoksesta

"Nuori, joka saa ensimmäiset työkokemuksensa omalla kylällä. "
Nuorten työllistyminen Vihdissä on hyvä nosto, varsinkin nyt kun TE-palvelut siirtyivät kunnille. Se tukee myös nuorten muuttamista Vihtiin ja pysymään Vihdissä. Onko tämä se ainoa asia, joka halutaan nostaa kun luonnoksessa esiintyy sana nuoret kerran.

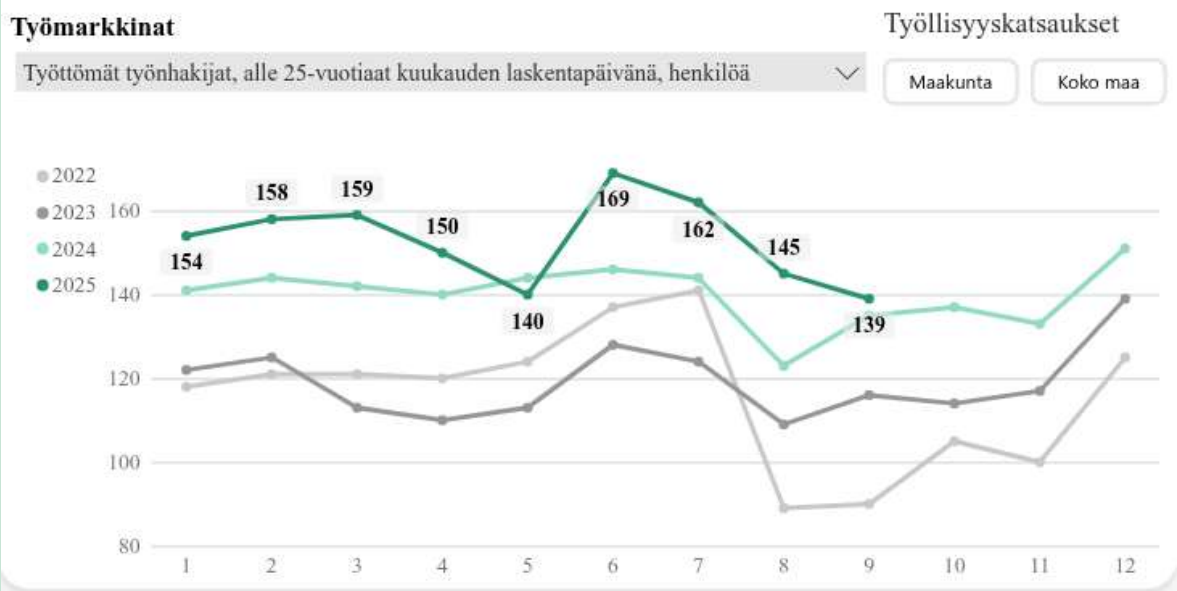

Alle 25-vuotiaita työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut viimeisen neljän vuoden aikana.

Arvo: rohkeus
Rohkeus on jopa nuorekas arvo, jolla Vihti menee eteenpäin.

Arvo: yhteisöllisyys

Kommentoitavana oleva kuntastrategia on kuin lehdistötiedoite, joka herättää enemmän vastauksia kuin kysymyksiä. Toisaalta luonnos sisältää myös paljon asiaa, mutta paljon myös itsenstäänselviä latteuksia, kuten*" paras kunta asua".* Läpinäkyvä ja avoin päätöksenteko vaatii selkeästi kerrottuja tavoitteita, aikataulutusta sekä toteutumisen arviointimenetelmiä. Tässä kannanotossa nostettujen seikkojen vuoksi, Vihdin nuorisovaltuusto ei kannata strategialuonnoksen hyväksymistä Vihdin seuraavaksi kuntastrategiaksi. Strategia tarvitsee nuorisovaltuuston mielestä vielä paljon työtä, lähtien ulko- ja kirjoitusasusta, jotta se voitaisiin hyväksyä Vihdin strategiaksi seuraavaksi kahdeksaksi vuodeksi. Noistaisimme konkreettisesti enemmän esille ***nuoria ja lapsiperheitä*** koskevia asioita sekä kertoisimme mitä seuraava kahdeksanvuotinen strategiakausi tulee pitämään sisällään tarkemmin.

Nuorisovaltuuston yleiskokouksessa 5.11.2025
Vihdin nuorisovaltuuston puolesta,
Nuorisovaltuuston puheenjohtaja Andreas Dimitriou
nuorisovaltuusto.vihti@gmail.com